

Förslag till remissvar på betänkandet En möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95)

Förslaget om gårdsförsäljning vilar på förutsättningen att Systembolagets monopol säkras. Under den förutsättningen ser Kils kommun positivt på att förslaget med gårdsförsäljning kan skapa bättre och mer attraktiva förutsättningar för företagande, särskilt vad gäller nya utvecklingsmöjligheter av besöksnäring kring gårdsproduktion och agriturism. Förslaget kan bidra till fler nya företag inom området.

Kils kommun konstaterar att förslaget kommer skapa nya arbetsuppgifter för kommunerna, i form av tillstånds- och tillsynsarbete. Det är sannolikt att tillämpningen kommer att se olika ut i olika kommuner. Kils kommun anser därför att det är av vikt att kommunerna ges goda förutsättningar att sköta de uppgifter som förslaget medför, inte minst genom att närmare föreskrifter och råd bör vara på plats redan innan förslaget implementeras.

KVANTITET OCH OMFATTNING

I det tidigare delbetänkandet *Gårdsförsäljning* (SOU 2010:98) föreslogs att gårdsförsäljning få ske med villkor att försäljningen inte översteg 1 liter sprit, 3 liter vin *eller* andra jästa alkoholdrycker eller 5 liter starköl.

Den nu föreslagna kvantitetsbegränsningen är avsevärt större. Det föreslås nu att varje individuellt inköp begränsas till att inte överstiga 0,7 liter spritdryck, 3 liter vin, 3 liter starköl, *och* 3 liter andra jästa drycker.

Motiveringarna till försäljningsgränserna är likartade mellan utredningarna, och det klargörs inte fullt varför det nu förordas en högre kvantitet i jämförelse med tidigare förslag. Den högre gränsen ger en större potentiell marknadsfördel som, i kombination med ett stort antal möjliga återförsäljningsställen, behöver vara väl

avvägd. Det eftersom förslaget förutsätter att gårdsförsäljningen ska utgöra ett mindre undantag från monopolregleringen.

Kils kommun anser därför att föreslagna gränsen bör tydligare motiveras.

OM DRUVOR, ÄPPLEN OCH PÄRON: SÄRSKILT BETRÄFFANDE ODLARE

Odlare av just vindruvor ges en särskild särställning i förslaget, jämfört med de som odlar andra frukter för ändamålet att tillverka jästa drycker. Vingårdar som odlar egna råvaror för oegentliga viner, så som fruktviner, ges i inte samma fördel. Detta motiveras bland annat med att vinodlare får anses, i jämförelse med andra råvaruproducenter, ha en särskild koppling till de aktuella alkoholdryckerna. Kils kommun ifrågasätter om det är motiverat att göra denna åtskillnad.

BEGREPPET GÅRDSFÖRSÄLJNING

Kils kommun vill understryka vikten av ett begripligt och sakligt språk i lagstiftningen. Av vad som framgår av det i betänkandet redovisade utredningsunderlaget framstår inte gårdsförsäljning som ett semantiskt rättvisande begrepp. Även om de krav på saklighet och på ett begripligt språkbruk som annars är bindande för det allmänna inte förhindrar lagstiftaren från att använda termen gårdsförsäljning, så anser Kils kommun att det är önskvärt att eftersträva en mer rättvisande och lättbegriplig terminologi.

STUDIEBESÖK ELLER FÖRELÄSNING

Studiebesök eller föreläsning föreslås som ett krav att föregå varje försäljningstillfälle. Kils kommun vill lyfta följande synpunkter med anledning därav:

För det första framstår det som alkoholpolitiskt motsägelsefullt att ha en reglering som syftar till att i någon mån begränsa försäljningen av alkohol genom att knyta den till marknadsföring av just alkohol.

Från ett EU-rättsligt perspektiv ger studiebesöken/föreläsningarna i sig en marknadsföringsfördel som andra producenter inom gemenskapen inte kommer

åt. Detta förstärker den fördel som ges genom rätten till gårdsförsäljning, vilket framstår som problematiskt vid en EU-rättslig bedömning.

Sett till tillstånds- och tillsynsfrågor återkommer riskerna med tillämpningsskillnader med den här typen av regleringar. Behovet av tydliga föreskrifter och vägledande dokument poängteras därför åter.

Anders Johansson

Kommunstyrelsens ordförande